

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-474/23-E

Název	Základní škola a mateřská škola Srdcovka
Sídlo	čp. 10, 530 02 Třebosice
E-mail	skola@skolasrdcovka.cz
IČO	71 341 081
Identifikátor	691 001 073
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Pavel Chvojka
Zřizovatel	Srdcovkarium z.s.
Místo inspekční činnosti	Třebosice 10
Inspekční činnost na místě	11. až 13. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené na základě § 174 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Srdcovka (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny.

Činnost mateřské školy byla zahájena ke dni 1. 9. 2022. Vzdělávání probíhá v jedné věkově smíšené třídě, v níž bylo zapsáno 17 dětí, z toho pět v posledním ročníku před nástupem do základní školy. Začleněno je jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

V základní škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo v šesti třídách celkem 47 dívek a chlapců, což byl o více než třetinu vyšší počet žáků oproti roku 2020. Naopak forma individuálního vzdělávání je utlumována, v letošním školním roce bylo povoleno 33 žákům. Školské poradenské zařízení doporučilo podpurná opatření pro jednoho prezenčně vzdělaného žáka.

Činnost školní družiny je organizována v jednom oddělení. Aktuálně v něm bylo přihlášeno 28 žáků. Školní jídelna-výdejna zajišťuje stravování pro děti, žáky i zaměstnance školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od minulé inspekční činnosti došlo v životě školy opět k významným změnám, obměnila se zřizovatelská struktura, změnil se název, začala fungovat mateřská škola. V souvislosti s tím pokračuje hledání dalších vhodných vzdělávacích konceptů, jejichž prvky by škola obohatila svůj vzdělávací proces. K ukotvení hlavního směřování školy zatím nedošlo, což se projevilo v lehkém zpomalení dynamického rozvoje základního vzdělávání.

Z vypracovaných strategických dokumentů je zřejmé dobré koncepční myšlení ředitele školy, které náležitě propojuje vize, záměry a krátkodobé cíle, neopomíná žádnou činnost školy, prioritu vidí ve zvyšování kvality pedagogického procesu. Zajímavým a přínosným momentem, částečně již naplňovaným, je v této oblasti tandemová výuka v 1. trojročí nebo spolupráce s rodilým mluvčím anglického jazyka. Průběžně jsou podmínkám školy přizpůsobovány interní dokumenty, moderní stručná forma některých z nich je sebevědomá a inspirující. Povinnosti spojené s organizací, provozem i vzdělávacím procesem v mateřské škole delegoval ředitel na vedoucí učitelku, která ke svým úkolům přistupuje zodpovědně a promyšleně. Ke vzájemné informovanosti, provázanosti a úzké spolupráci přispívají pravidelné operativní porady vedení základní i mateřské školy.

Pedagogický sbor se za poslední tři roky částečně obměnil a nyní v souvislosti se začátkem činnosti mateřské školy i zvětšil. Míra odborné kvalifikovanosti se zvýšila, kromě jednoho vyučujícího a vychovatelky školní družiny všichni splňují zákonné kvalifikační požadavky. Ředitel usiluje o další zlepšení tohoto stavu. Personální složení v mateřské škole umožňuje účelně využívat souběžné působení pedagogů nejen v době pobytu venku, ale i v době dopoledních řízených činností. Aktivita vyučujících v rámci dalšího vzdělávání je nižší, příležitostí ke zlepšení je absolvování individuálních vzdělávacích akcí zaměřených na obecná pedagogická témata potřebná ke zkvalitňování didaktických postupů. Každodenní osobní kontakt učitelů v mateřské i základní škole slouží k diskusím o účinnosti pedagogických procesů a dalších odborných otázkách vzdělávání. Pro systematickou evaluační činnost a sledování efektivity přijatých opatření budou v mateřské škole příležitostí ke zlepšení písemně zpracované záznamy z jednání pedagogické rady.

Ředitel se snaží o postupné zlepšování materiálních podmínek školy. Vzhledem k tomu, že je budova pronajatá, jedná se o náročný proces. Její technický stav není nejlepší, problémem je nejen prostředí toalet. Třída mateřské školy splňuje požadavky věkově odlišných potřeb dětí, je vybavena dostatečným množstvím přehledně uložených hraček i pomůcek (většinou montessori zaměřených). Obdobně podnětné prostředí nabízí třídy 1. stupně základní školy s různými učebními zónami (pracovními koutky), v nichž žáci mohou plnit úlohy různého obsahu a někdy také odlišné náročnosti. Méně motivujícími prostory jsou třídy starších

ročníků, i když jsou nově vybaveny moderními policovými systémy. Podle potřeby a finančních možností jsou průběžně doplňovány učební pomůcky a prostředky IT, což má pozitivní dopad na efektivitu výuky. Ke zkvalitnění vzdělávání v nedávné době přispělo také zřízení školní dílny a venkovní učebny. Kromě toho školní zahrada poskytuje vybavení pro pěstirské i herní činnosti. K dynamickým pohybovým aktivitám je využíváno blízké obecní hřiště.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v mateřské škole je realizováno na základě Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Kolem sebe MŠ“. Široce zaměřená vzdělávací nabídka vychází z montessori pedagogiky, jejíž prvky a pomůcky účelně využívá. K ucelenému vzdělávání přispívá promyšlené plánování, které přirozeným způsobem propojuje všechny oblasti a zohledňuje individuální možnosti dětí. Nízký počet dětí, partnerský přístup pedagogů k nim i jejich vedení k dodržování dohodnutých pravidel přispívaly k celkově příznivé atmosféře.

Děti využívaly nabízené aktivity, měly možnost vlastní volby i dostatečný časový prostor k dokončení úkolů. Při jejich plnění byla podporována samostatnost poznávání, hledání různých řešení. Převažovala individuálně zaměřená nabídka, která zahrnovala činnosti z oblastí praktického života, smyslové, jazykové a kosmické výchovy, předmatematických představ i poznávání světa. Hodnocení ze strany pedagogů probíhalo pochvalně a motivačně, vyjadřovalo spíše obecný hodnotící charakter. Výjimečně byly děti směřovány k posouzení vlastní práce. Možnost spontánních her byla s ohledem na pozdější ranní příchody dětí omezená. Skupinové a kooperativní formy, které by záměrně podporovaly týmovou spolupráci, rozdělení rolí a úkolů, respektování názorů druhého i hodnocení společné práce, v době hospitací využity nebyly. Soustředění, rozvoj vůle a cvičení rovnováhy podporuje pravidelné setkávání na elipse. Učitelky zde následně prožitkovým způsobem rozšiřovaly poznatky dětí z oblastí přírodního prostředí, na které navazovaly činnosti při pobytu venku, trvající však krátkou dobu. Zařazené preventivní logopedické aktivity, slovesné a hudební chvílky napomáhaly rozvíjet řečové schopnosti dětí. Dodržována byla individuální potřeba spánku a odpočinku. Starším dětem jsou v této době nabízeny aktivity zaměřené na klíčové oblasti školní připravenosti. Prospěšné pro celkové zklidnění a relaxaci by bylo zařazení klidového režimu, poslechu hudby či pohádky. Asistentka pedagoga zajišťuje individuální podporu dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami, zároveň přirozeně spolupracuje s učitelkami v pedagogickém procesu.

Vyučování v základní škole probíhá podle školního vzdělávacího programu s názvem „Kolem sebe“. Učební plán je naplňován, obohacují jej různé mimoškolní akce a projekty propojující nové poznatky s běžným životem. Nedostatkem byla občas chybějící diferenciací výuky z hlediska jednotlivých ročníků. Z hlediska organizace vzdělávacího procesu stále přetrvává, a to i u nejmladších žáků, výuka v devadesátiminutových blocích. Ty jsou náročné pro žáky (neudrží pozornost) i pro učitele (nedokáží odhadnout množství činností), čímž se stávají i méně efektivními.

Hospitovaná výuka se vyznačovala volnější strukturou odrážející hlavní myšlenku alternativního vzdělávání. Zahájení vzdělávacích bloků přinášelo prostor pro komunikaci a zklidnění žáků, tento čas sloužil k vyjádření jejich emocí, přání a sdílení prožitků. Přestože nízký počet žáků ve třídách umožňoval v průběhu výuky individuální přístup, byla nejčastěji uplatněna frontální forma práce. Aktivity vyžadující spolupráci nebo badatelský přístup byly zejména na 1. stupni aplikovány v zanedbatelné míře, do budoucna se jedná o příležitost

ke zlepšení. V menší části vzdělávacího bloku se žáci občas věnovali individuálnímu dokončování úloh z předchozích dnů. Žáci měli při vyučování volný přístup k pomůckám i starším prostředkům IT. Výuka byla koncipována tak, že zároveň rozvíjela osobnostní potenciál žáka a kladné postoje k materiálním i duchovním hodnotám (vzájemné půjčování pomůcek, pomoc druhému, tolerance). Přetrvávajícím negativním zjištěním zůstává mnohdy nevyužitý učební potenciál žáků na 2. stupni. Možností ke zlepšení při některých aktivitách spojených s pracovními dovednostmi (výroba krabičky a maňáska) by bylo více zdůraznit pracovní postup a dbát na poučení o bezpečnosti práce (s nůžkami, jehlou). Žák se speciálními vzdělávacími potřebami mohl pracovat na úlohách se sníženou náročností, práce asistentky spočívala v dopomoci při řešení upravené úlohy. Povzbudivé chování pedagoga ve vyšších ročnících na 1. stupni motivovalo žáky k dokončování rozpracované činnosti, občas byly zaznamenány prvky sebereflexe a individuální zpětné vazby žákům. Na 2. stupni se vyskytovaly tyto činnosti spíše výjimečně, což je negativní posun od předešlé inspekční činnosti. Vstřícné reakce učitelů a oboustranně vlídná komunikace byla zřetelná ve všech vyučovaných předmětech.

Školní vzdělávací program školní družiny s názvem „Odpoledne jako doma“ vychází z působení základní školy, příležitostné akce jsou vzájemně propojené. Vychovatelka se zaměřuje především na spontánní činnosti, čímž je poskytován prostor pro individuální zájmy žáků. Místnost herny skýtá svým vybavením i možnost relaxace. Kamarádské vztahy mezi žáky byly vstřícným přístupem vychovatelky podporovány.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V mateřské škole učitelky sledují průběžný vývoj dětí, vedou si o nich podrobné konkrétní záznamy, které jsou doplněny kresbou postavy, pracovními listy a portfoliem. Získané poznatky využívají k cílenému rozvoji každého jednotlivce.

V průběhu hospitací se děti projevovaly přirozeně, aktivně se zapojovaly do činností, dodržovaly základní pravidla společenského chování. Přiměřeně věku a individuálním možnostem uměly vést rozhovor, sdělovat myšlenky, formulovat otázky i odpovědi. Zvládaly základní motorické dovednosti, orientaci v prostoru a vědomě napodobily pohyb podle vzoru. I přes nižší možnosti sebeobsluhy při jídle prokazovaly náležitou samostatnost a kulturní návyky. Doplnění tekutin v průběhu dne nemají zautomatizováno, dodržování pitného režimu je jim třeba připomínat. V oblasti matematických představ určily a porovnávaly množství, poznávaly geometrické tvary, hledaly souvislosti, používaly základní pojmy časové a prostorové orientace. Měly širší znalosti o přírodním prostředí a jeho zákonitostech. Zejména starší děti uplatňovaly zrakově pohybovou koordinaci, samostatně pracovaly s výtvarnými pomůckami, měly dobře rozvinutou jemnou motoriku a vytvořeny základní pracovní návyky. Projevovaly číselnou a písemnou představivost, přiměřeně se soustředily na činnost.

V základní škole úroveň získaných vědomostí a dovedností učitelé průběžně monitorují prostřednictvím pedagogického pozorování, získané informace si zaznamenávají, avšak k cílené diferenciaci a individualizaci vzdělávací nabídky s ohledem na úroveň jednotlivých žáků je využívají jen sporadicky. Další pohled na osvojené znalosti poskytuje ročníková práce a také žákovská portfolia, se kterými však z hlediska sebereflexe a sebehodnocení vyučující s žáky cíleně nepracují. Na vysvědčení jsou žáci hodnoceni slovně. Hodnocení potvrzuje zjištění z hospitací, že výuka často probíhá bez diferenciaci ročníků. Na konci školního roku 2021/2022 prospěla s vyznamenáním přibližně čtvrtina žáků (všichni z 2. stupně).

Ze zhlédnuté výuky bylo patrné, že se žáci dokázali učit samostatně, ale i domluvit se na společném postupu ve skupině (na 2. stupni), ač výsledek někdy nesplňoval zadané, zejména kvalitativní požadavky (nečitelné písmo, pravopisné chyby, chybějící části apod.). Méně zřetelný byl rozvoj kompetence k řešení problému z hlediska nižšího podílu badatelské výuky, ale i tím, že při výuce zůstávala část žáků zejména na 2. stupni pasivní, nezapojená. Komunikativní kompetenci vyučující u žáků posilovali různou měrou, občas opět bez důrazu na kvalitu. Úroveň každodenní komunikace žáků přiměřeně odpovídala jejich věku. Digitální kompetence je postupně rozvíjena využíváním různých IT zařízení ve výuce. Sociální, občanské a pracovní kompetence jsou naplňovány rovnoměrně, napříč vzdělávacím procesem. Škola klade důraz na vytváření přátelských vztahů založených na spolupráci a příznivě tak ovlivňujících sociální klima školy. Problematika prevence rizikového chování je řešena v rámci školního poradenského pracoviště, ve spolupráci s třídními učiteli, případně zákonnými zástupci.

K pozitivnímu posunu došlo od minulé inspekce v oblasti stanovení učiva určeného k přezkoušení žáků s povoleným individuálním vzděláváním, zákonní zástupci dostávají jeho přehled na začátku školního roku. Přezkoušení je organizováno spíše jako orientační, žák prezentuje zpravidla své portfolio, někdy se uskutečňuje i on-line formou. Úroveň vědomostí a dovedností je ve škole dokladována jen výjimečně. Přetrvává stav, že hodnocení na vysvědčení je pohledem vzdělavatele.

Pozornost je věnována partnerské komunikaci a zapojení zákonných zástupců do školního života. Rodiče jsou o vzdělávání svých dětí informováni prostřednictvím nástěnek, ústně při každodenním kontaktu i formou individuálních konzultací. K partnerské spolupráci přispívají tematické dílny, slavnosti i další akce, kterými se škola snaží i zapojit do života obce.

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekce došlo ke změně zřizovatelské struktury a názvu školy,
- byla zahájena činnost mateřské školy,
- zvýšil se počet prezenčně vzdělávaných žáků,
- bylo zaznamenáno dílčí zkvalitnění materiálních podmínek.

Silné stránky

- přátelský a podporující pedagogický styl, nízký počet dětí a personální podpora asistenta pedagoga mají pozitivní vliv na klima vzdělávání v mateřské škole,
- bohatá nabídka didakticky zaměřených aktivit a účelné využívání montessori pomůcek napomáhají přirozenému zájmu dětí o činnosti, samostatnému uvažování i sebedůvěře,
- klidná a příjemná atmosféra vzdělávacího procesu v základní škole podporující vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a učiteli.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně časté využívání účelné zpětné vazby ze strany pedagogů a ojedinělé zařazování různých hodnoticích technik u dětí,

- nižší uplatňování záměrných kooperativních forem vzdělávání v mateřské i základní škole,
- nižší efektivita výuky na 2. stupni základní školy, nevyužití učebního potenciálu žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- poskytovat dětem a žákům účelnou zpětnou vazbu ze strany pedagogů, rozvíjet u dětí a žáků dovednost sebereflexe, využívat k tomu různé hodnotící techniky a nástroje,
- plánovat cíleně v rámci vzdělávacího procesu kooperativní činnosti podporující spolupráci, rozdělení rolí a úkolů i hodnocení společné práce,
- realizovat v mateřské škole jednání pedagogické rady zaměřené na zkvalitňování vzdělávání, průběžnou evaluaci, sdílení zkušeností, stanovování závěrů i opatření,
- dbát v mateřské škole na vyváženost spontánních a řízených aktivit, dodržovat dobu pobytu venku, vytvářet podmínky pro odpočinek a relaxaci,
- připomínat dětem využívání a dodržování pitného režimu,
- podněcovat aktivitu pedagogů v oblasti dalšího vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 11. 4. 2023
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Kolem sebe MŠ“ platný ve školním roce 2022/2023
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Kolem sebe“ platný ve školním roce 2022/2023
4. Školní vzdělávací program školní družiny „Odpoledne jako doma“ platný ve školním roce 2022/2023
5. Školní matrika – školní rok 2022/2023
6. Školní řád mateřské školy platný od 1. 2. 2023
7. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2022
8. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2022

9. Rozvrhy hodin tříd - školní rok 2022/2023
10. Třídní knihy - školní rok 2022/2023
11. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2021/2022
12. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2022/2023
13. Dokumentace vedená školním poradenským pracovištěm - školní rok 2022/2023
14. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Dvořáková, školní inspektorka

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.